

פורום המרכזים לקידום ההוראה בישראל

יום עיון – ראשי היחידות לקידום ההוראה

פרופ' ניצה דוידוביץ (יו"ר, אוניברסיטת אריאל), פרופ' אהרון פלמון (יו"ר מיט"ל, האוניברסיטה העברית), ד"ר מנשה (מכון לב), ד"ר אפרת פיטרסה (האקדמית גליל מערבי), ד"ר שמחה אבוגוס (מכללת וינגיט)

פגישה של ראשי המרכזים במל"ג

חמישי, י"ז בסיון, 31/5/18

חלק ראשון: 10.30 – 12.30. על סדר היום:

- פתיחה – דבר נציגי המל"ג: ד"ר רבקה ודמני וד"ר ורדה בן שאול
- דבר נציגי הנהלת הפורום לקידום ההוראה: פרופ' ניצה דוידוביץ ופרופ' אהרון פלמון
- הצגת דגמים של מרכזי הוראה, תוך ייצוגיות לאוניברסיטאות ולמכללות (5 עד 8 דקות):
  1. הטכניון, ד"ר אביגיל ברזילי - גישה הוליסטית לקידום ההוראה
  2. אוניברסיטת חיפה, ד"ר יוסי בר – על שימוש בסימולציות במרכזי ההוראה
  3. המרכז האקדמי לב, ד"ר מנשה פיוטרקובסקי - כיצד יוצרים שינוי בתפיסת התפקיד אצל מרצים באקדמיה
  4. מכללת אורט בראודה, גב' אסנת ברגר – חינוך הנדסי
  5. המרכז האקדמי רופין, שרון נסיס – טכנולוגיות למידה
  6. בצלאל – אדר' ליאת בריקס-אתגר - ניהול הוראה ופיתוח מנהיגות בהוראה
  7. המכללה האקדמית בוינגייט – ד"ר שמחה אבוגוס – על קידום הוראה במכללה להוראה
  8. שנקר, רואי זרחיה - הוראת העיצוב
  9. מכללת לוינסקי לחינוך, ד"ר ישי מור – על קידום הוראה במכללה להוראה
- סיכום, בין תהליכי הערכת איכות, תהליכי קידום ההוראה והלמידה ועידוד המחקר בתחום, פרופ' דוידוביץ
- על משובי הוראה, תוצרי למידה ואתגרי סדנאות הוראה עבור חוקרים, פרופ' פלמון
- ד"ר ודמני וד"ר בן שאול, מל"ג

12:30 – 13:00 - הפסקה

פגישה של ראשי המרכזים במל"ג

חמישי, י"ז בסיון, 31/5/18

חלק שני: 15.30 – 13.00. על סדר היום:

14:30 – 13:00 - פאנל על התובנות מהסיוור באוניברסיטאות בלונדון - בחדר ישיבות המליאה, מל"ג
הנחייה: ד"ר קרן גולדפרד, אוניברסיטת בר אילן
משתתפי הפאנל:

- פרופ' אהרון פלמון, האוניברסיטה העברית
- ד"ר ישי מור, מכללת לוינסקי לחינוך
- ד"ר מאיה מלצר-גבע, המכללה האקדמית כנרת
- ד"ר מנשה פיוטרקובסקי, ראש המרכז לקידום ההוראה, המרכז האקדמי לב
- טל לוי, המרכז האקדמי רופין
- אורטל אנגלברג, המרכז לחדשנות בלמידה
- עדי משניות, ראש מחלקת מדיניות אקדמית. [התאחדות הסטודנטים בישראל](#)

סיכום, פרופ' ניצה דוידוביץ – workshop 2019

15:30 – 14:30 - מפגש של ראשי המרכזים על הפעילות בפורום.

על סדר היום:

- דיווח שוטף
- הכשרת סטודנטים להנחיית סטודנטים והוראה בשיטת Team Based Learning - ד"ר נעמי דיקמן, הפקולטה לרפואה על שם עזריאלי בגליל, אוניברסיטת בר אילן
- על הידיעון של מרכזי ההוראה - ד"ר אפרת פיטרסה, המכללה האקדמית גליל מערבי
- מסורת "המרצה המצטיין" - קרן יחזקאל, המחלקה לקידום מדיניות אקדמית, התאחדות הסטודנטים בישראל
- שונות

מי אנחנו ראש מרכזי ההוראה בישראל?

עד כמה אנחנו שונים או מגוונים?

או "משפחה של זרים" במונחים של הכשרה, הוראה, מחקר או פרופיל עבודה?

Family portrait: a profile of educational developers around the world. David A. Green & Deandra Little (2016). International Journal for Academic Development, 21, 2.

ארגונים בינלאומיים

International Consortium for Educational
Development

POD: The Professional and Organizational
Development Network in Higher Education

The International Consortium on Improving
University Teaching (IUT)

Dr Allan Goody
Higher Education Consultant, Australia

**President, International Consortium for Educational
Development (ICED)**

**President, Higher Education Research & Development of
Australasia (HERDSA)**
agoody56@gmail.com

*INCATHE – Israeli Network of
Centers for the Advancement of
Teaching in Higher Education*

אופי העבודה והתפקיד – מחשבות על הנעשה בעולם

מקומנו באקדמיה: אקדמי או מקצועי

- ניסיון בהוראה - ניסיון במחקר - ניסיון באדמיניסטרציה

את מי מייצגים ראשי מרכזי ההוראה בישראל?

אין - הערה	אין	%	יש	מוסד
ויצמן	1	100%	8	אוניברסיטאות
	0	100%	20	מכללות מתוקצבות
	9	25%	3	מוסדות לא מתוקצבים
3 מכללות ערביות. 10 דתיות	16	33%	8	מכללות אקדמיות לחינוך

מאפייני ראשי מרכזי ההוראה בישראל – מבט השוואתי

iced - ב %	% בישראל		
60	74.4	אקדמי (בעלי דוקטורט)	מעמד התעסוקה
	25.6	מנהלי	
		*מעורב	
80	79	כן	עוסקים במחקר
20	21	לא	
34	48	יש	דוקטוראט בתחום החינוך
66	52	אין	
70	64	נשים	מגדר
30	36	גברים	
40	20.5	עד גיל 40	גיל
60	79.5	מגיל 41	
67	82	מלמדים	חברי סגל
33	18	לא מלמדים	

מאפייני ראשי מרכזי ההוראה בישראל – מבט השוואתי

תעודת זהות - מגמות:

- מחקרית – הוראתית – מנהלית
- דגשים שונים בכל מוסד
- הפורום הוא גוף מקצועי – אקדמי (ייחודי)

מה הצלחנו ליצור?

- דיסציפלינה מבוססת - התמקצעות
- "משפחה" מצומצמת (ראשי המרכזים) ומורחבת (העוסקים בתחום)
- שותפויות על פני נושאים ותחומי עניין
- שיתופי פעולה בארץ ובעולם – כנסים, חברויות מקצועיות
- מעקב והשתתפות אחר גופים מקצועיים הקיימים בעולם
- מחקרים משותפים בתחום

הפורום לקידום ההוראה בישראל, עוסק בפיתוח אקדמי-מקצועי בתחום ההוראה האקדמית של ההשכלה הגבוהה בישראל, ובעולם. הפורום הוא גוף שחבריו נמנים על ארגונים לאומיים ובינלאומיים העוסקים בקידום ההוראה האקדמית

פיתוח מומחיות ומקצוענות של ראשי המרכזים והצוותים הפועלים במרכזים:

- הכשרה ייעודית בהוראה האקדמית
- הכרת התאוריה והפרקטיקה כבסיס לפעילות
- השתכללות מתמדת – שיגרת התעדכנות
- השתייכות לקהילייה מקצועית

ד"ר מריאן מק'ארתי במכללת קיי

המכללה האקדמית לחינוך "אורנים"

מרכז לקידום ההוראה

שמות בעלי תפקיד במוסדות אקדמיים בישראל:

ראש המרכז לקידום/לאיכות **ההוראה**

ראש המרכז לקידום **הלמידה וההוראה**

ראש תחום הערכת **איכות** וקידום **ההוראה**

ראש היחידה ל**הוראה ולמידה**

ראש היחידה לשיפור **האיכות** ופיתוח הסגל האקדמי

ראש המרכז ל**הוראה** חדשנית ומיטבית

רקע: פורום המרכזים לקידום ההוראה בישראל

הפורום הינו גוף המייצג את כל המרכזים לקידום ההוראה והלמידה במוסדות האקדמיים בישראל. הפורום הוקם בשנת 2002 ומטרותיו הן:

- **קידום ההוראה והלמידה** במוסדות החינוך הגבוה בישראל
- **עידוד וטיפול שיתוף פעולה** בין המרכזים לקידום ההוראה בארץ.
- **פיתוח אקדמי-מקצועי** של סגלי המרכזים באמצעות ארגון השתלמויות בנושאים הקשורים להוראה, למידה והערכה.
- **הפעלת אתר מידע מרכזי** בנושא ההוראה והלמידה בהשכלה גבוהה (בהכנה)
- **ארגון כנס שנתי** בנושאי הוראה ולמידה באקדמיה
- **ארגון ימי עיון** בנושאי הוראה ולמידה באקדמיה
- **הוצאה לאור של מידעון**
- **מחקרים המופיעים בכתבי עת** בתחום: "על הגובה", "הוראה באקדמיה"
- **עידוד ותמיכה במחקרים** של חברי סגל שיעסקו בתחום ההוראה והערכה
- **שיתוף פעולה עם ארגונים ארציים ובינלאומיים** העוסקים בתחום, וחברות בהם
- **שיתוף פעולה עם המל"ג**

ימי עיון וכנסים בנושאי הוראה ולמידה באקדמיה

1. **20/2/2017** - אירוע פדגוגיה דיגיטלית 2017. בית ברל
2. **6/3/2017** - מובילות שינוי. סמי שמעון
3. **28/3/17** - השקת הספר פדגוגיה דיגיטלית הלכה למעשה - בעריכת ד"ר רבקה ודמני. סמינר הקיבוצים
4. **6/4/2017** - מקומם של הפדגוגיה והתקשוב במרכזי הוראה. רופין
5. **10/5/2017** - מנהיגות באקדמיה. אוניברסיטת בר אילן
6. **25/5/2017** - יוזמות חדשות לקידום הלמידה באקדמיה. אורט בראודה
7. **26/4/2017** - כנס ה- BTC הבינלאומי השנתי השישי. בולוניה מסביב לעולם-נקודת מבט השוואתית. המרכז לחקר תהליך בולוניה באוני' בן גוריון. בית ציוני אמריקה
8. **3/7/2017** - יצירתיות בהוראה - אורנים
9. **26/6/2017** - הכנס הארצי השנתי החמישה-עשר של מיט"ל: למידה והוראה מוגברות טכנולוגיה בהשכלה הגבוהה: כיוונים ומגמות. אוניברסיטת חיפה.
10. **13/1** - סיור באוניברסיטת תל אביב
11. **18/12/2017** - כנס במכון ון ליר בירושלים, פיתוח מיומנויות של בוגרי מדעי הרוח והחברה להשתלבותם בשוק התעסוקה. ארסמוס+ ישראל
12. **08/02/2018** - סדנה במכללת לוינסקי בנושא: חדשנות ההוראה, כיצד מזהים מצוינות בהוראה וכיצד מטפחים אותה. מרצה, סיימון ווקר, ראש היחידה לפיתוח הוראה, אוניברסיטת גריניץ', אנגליה.
13. **13/02/2018** - יום עיון בנושא ORCID, באוני תל אביב
14. **27/02/2018** - כנס בינלאומי באריאל בנושא: קמפוס וירטואלי להשכלה גבוהה בעולם גלובלי? תפקידה של הקמפוס האקדמי בעידן של התקדמות טכנולוגית.
15. **08/05/2018** - כנס בינלאומי בבית ברל
16. **13/05/2018** - כנס שנתי השביעי של המרכז לקידום ההוראה באוני' בר-אילן בנושא: אחדות או אחידות? רב תרבותיות בהוראה אקדמית: תמונת מצב, דילמות, יעדים.

קידום מחקרים

- לקדם מחקרים העוסקים בהוראה ובלמידה
- לקדם שיתופי פעולה מחקריים - אינטרדיסציפלינריים בין ראשי מרכזי ההוראה לחברי סגל

The International Conference on Improving University Teaching (IUT)

42nd annual forum, focused on the theme “Assessment Reconsidered” and hosted by the Mofet Institute in Tel Aviv, Israel. July 18th – July 20th 2017. <http://www.iutconference.com/>

סיור לימודי

- סיור לימודי של חברי הפורום באירלנד (5-9 בפברואר, 2017).

- המארחת: Dr. Terry Maguire מאירלנד.

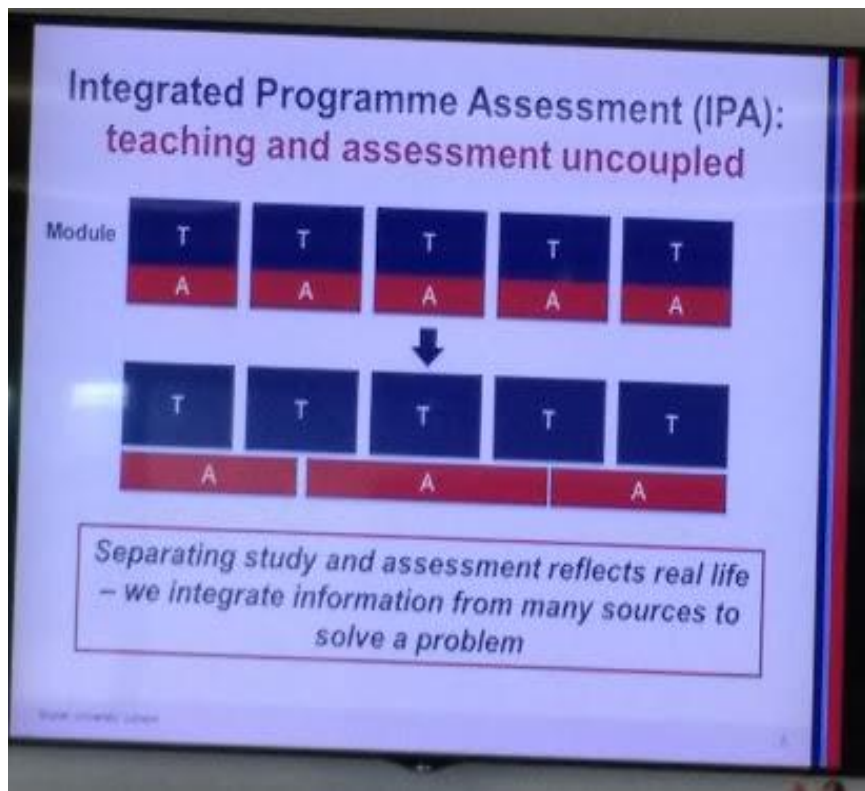
Director of the National Forum for the Enhancement of Teaching and Learning in Higher Education

סיור לימודי של חברי הפורום באנגליה (3-9) במרץ, 2018

המארחים:

- **Dr. Fiona Denney**, Director - Brunel Educational Excellence Centre
- **Prof. Alejandro Armellini**. Dean of Learning and Teaching. University of Northampton
- **Dr. Simon Walker**, Head of Educational Development, University of Greenwich

אז מה אמרנו?

- נוסד פורום **שצמח "מן השטח"** המורכב מראשי מרכזי הוראה של האוניברסיטאות ושל רבות מהמכללות בישראל (כל המתוקצבות).
  - הפורום מייצג את **עיקר הפעילות הנעשית בארץ לקידום ההוראה והלמידה במוסדות האקדמיים בישראל, ברמת המדיניות ובהפעלת ה"שטח" – הלכה למעשה.**
  - הפורום הוא גוף אקדמי פעיל מאוד, מחלק ידע, **יוזם ומשתתף** במגוון פעילויות **בארץ ובעולם:** כנסים, ימי עיון, סיורים לימודיים בחו"ל, מפגשי קבוצה, מידעון, רשת חברתית מקצועית ועוד.
  - בשלבי הקמה **מתקדמים** של כתב עת מדעי בינלאומי. הכוונה לעודד מחקר אקדמי של מרכזי ההוראה והלמידה בישראל ובכך לקדם את היכולות האקדמיות של היחידות, וכן קשרים עם ארגונים בינלאומיים.
  - הפורום מעודד שיתוף עם אגודות הסטודנטים בפעילות במוסדות ועם התאחדות הסטודנטים הארצית.
  - הפורום קשור למרכזי התקשוב במוסדות ולמיט"ל כך שמשפיע ומושפע בענייני טכנולוגיה. בשני כנסי מיט"ל הקודמים ובכנס הקרוב ניתן מושב של הפורום.
- הקוד המנצח שלנו:** שיתוף: שיתוף בין המרכזים, שיתוף עם הסטודנטים ושיתוף עם הרגולטור-מל"ג. השיתוף מעצים את יכולת ההשפעה החיובית על איכות ההוראה האקדמית באוניברסיטאות ובמכללות.

שיתוף ואחדות

בין המרכזים,

עם הסטודנטים

עם הרגולטור - מל"ג.

עם גופים בינלאומיים

השיתוף מעצים את יכולת ההשפעה החיובית על איכות

ההוראה האקדמית באוניברסיטאות ובמכללות.

צפייה מהרגולטור-מל"ג: חיזוק מעמד המרכזים במוסדות

ברמת הפורום -

- הכרה של הרגולטור בפורום המרכזים כפורום **אקדמי-מקצועי** מייעץ, שהינו **חלק מתהליך קבלת ההחלטות של הרגולטור**.

- **תקצוב הפורום** – למשל, תמיכה בהקמת כתב עת, בהקמת קרן מחקר משותפת, בפעילויות משותפות, בהקמת מטה מסודר לפורום.

ברמת מרכזי ההוראה -

- הכרה חזקה יותר במרכזי ההוראה במוסדות, למשל:
  1. על ידי מתן **תקציב ייעודי** לפעילות המרכזים מעבר לתקצוב המוסדות הרגיל. הכרה בתפקיד ראש מרכז כתפקיד מזכה בתוספת תפקיד מעצם טבעו.

2. **קביעת תגמול** לתפקיד **ראש מרכז** לפי מפתח

חיזוק הקשר עם מל"ג

נושא ההוראה האקדמית בכלל, ופעילותם של מרכזי ההוראה בפרט – הם על סדר היום של המל"ג.

- תהליכי הערכת האיכות ומקומה של ההוראה האקדמית בתהליך
- דו"ח הוועדה לאיכות ההוראה (2014)
- החלט מל"ג (10.11.15) בנושא מודל איכות ההוראה - תשומת לב ארגונית
- [סקר איכות ההוראה והערכתה במוסדות להשכלה גבוהה](#)
- שיתוף פעולה עם הנהלת הפורום
- השתתפות בפעילויות הפורום בכלל והמרכזים בפרט
- פגישה של ראשי מרכזים במל"ג
- פגישות עם ראשי המרכזים

וצריך עוד - ומהר...